

EK 2: VARLIK VERGİSİ KANUNU

Varlık Vergisi Hakkında Kanun

Kanun No: 4305

Kabul Tarihi: 11.11.1942

Resmi Gazete: 12.11.1942-5255

1. Verginin Mevzuu

BİRİNCİ MADDE - Servet ve kazanç sahiplerinin servetleri ve fevkalade kazançları üzerinden alınmak ve bir defaya mahsus olmak üzere (varlık vergisi) adıyla bir mükellefiyet tesis edilmiştir.

İKİNCİ MADDE - Varlık Vergisi aşağıda yazılı zümrelere dahil olan hakiki ve hükmi şahıslardan alınır:

A) 2395 ve 2728 sayılı kanunlarla ek ve tadilleri mucibince mükellef bulunanlar;

B) Büyük çiftçiler (Büyük çiftçiden maksat, işinin idaresine ve vüsatine hâlel getirmeksizin bu mükellefiyeti ifa edebilecekleri bu kanunda yazılı komisyonlarca tespit edilenlerdir);

C) Uhdelerinde bulunan binaların ve hisseli ise hissedarlarının hisselerine düşen bir yıllık gayri safi iradı yekunu 2.500 liradan ve arsalarının vergide mukayyet kıymetleri 5.000 liradan yukarı bulunan ve bu miktarların tenzilinden sonra mütebaki irat ve kıymetlerle bu vergiyi verebileceği komisyonlarca kararlaştırılanlar;

D) 1939 senesinden beri 2395 veya 2728 sayılı

kanunlar mucibince vergiye tabi bir iş ve teşebbüsle uğraştığı halde bu kanunun neşri tarihinde işini terk, devir veya tasfiye etmiş bulunanlar;

E) Meslekleri tacir, komisyoncu, tellal veya simsar olmadığı halde 1939 senesinden beri velev bir defaya mahsus olsa bile ticari muamelelere tavassut ederek komisyon veyahut tavassut mukabili olarak her ne nam ile olursa olsun para veya ayniyat almış olanlar.

ÜÇÜNCÜ MADDE - İkinci maddede yazılı mükellefiyet zümrelerinden iki veya daha ziyadesine dahil olanlar bu zümrelerin her birinde ayrı ayrı mükellef tutulurlar.

Umumi, mülhak ve hususi bütçelerle belediye bütçelerinden ve 3659 numaralı kanuna tabi müesseselerden tahsisat, maaş ve ücret alanlarla kadroya müsteniden yevmiye ile istihdam edilenler yalnız bu maaş, tahsisat, ücret ve yevmiyelerinden dolayı ikinci maddenin A fıkrasındaki mükellefiyete tabi değildirler.

DÖRDÜNCÜ MADDE - 1837 sayılı Bina vergisi kanununun 3'ncü ve 1833 sayılı Arazi vergisi kanununun 2'nci maddesinde sayılı bina ve arsa sahipleri, ikinci maddenin (C) fıkrasında yazılı mükellefiyetten muaf tutulur.

BEŞİNCİ MADDE - Vergi, hakiki ve hükmi şahıslar namlarına tarholunur ve eshamlı ve eshamsız şirketlerde hisseye bakılmaksızın şirketlerin menkul ve gayrimenkul varlığının tamamı üzerinden alınır.

2. Verginin Miktarı

ALTINCI MADDE - Yedinci maddede yazılı komisyonlar, ikinci maddede yazılı mükelleflerin mükellefiyet derecelerini her mükellef namına 1941 yılında ve ticaretini terk, devir veya tasfiye etmiş olanlar için terk, devir veya tasfiyeye takaddüm eden son yılda tarhedilmiş veya tahakkuk ettirilmiş vergi miktarlarını; çiftçilerde mükellefin zirai vaziyetini ve gayrimenkul sahiplerinin de irat ve vergi kıymeti miktarlarını gözden geçirmekle beraber bunlarla mukayyet olmaksızın edinecekleri kanaate göre takdir ve tespit ederler. Ancak 2395 sayılı kanunun 11'nci maddesi hükmü dairesinde kazanç beyannamelerine bilanço raptetmek mecburiyetinde bulunan anonim, komandit, limitet ve sermayesi üzerinden kazanç dağıtan kooperatif şirketlerin vergileri, 1941 takvim yılına veya ticari yılına ve ticarethanelerini terk, devir ve tasfiye etmiş olanlar da terk, devir ve tasfiyeye takaddüm eden son seneye ait safi kazancının yüzde ellisinden aşağı ve anonim şirketlerde yüzde yetmişinden yukarı olamaz.

İkinci maddenin (B fıkrasında yazılı çiftçilerin mükellefiyetleri de varlıklarının yüzde beşini geçemez.

3. Verginin Tarhı

YEDİNCİ MADDE - İkinci maddede yazılı servet ve kazanç sahiplerinin mükellefiyet derecelerini tespit etmek üzere her vilayet ve kaza merkezinde mahallin en

büyük mülkiye memurunun reisliği altında en büyük mal memurundan ve ticaret odalarıyla belediyelerce kendi azalan arasından seçilecek ikişer azadan müteşekkil bir ve icabına göre müteaddit komisyon kurulur. Ticaret odası bulunmayan yerlerde; bu odanın seçeceği azalar yerine belediyece, hariçten ticaret ve ziraattan anlayanlar arasından iki aza seçilir.

En büyük mülkiye ve maliye memurları bu komisyonlarda bizzat bulunmakla mükelleftirler. Ancak birden fazla komisyon kurulan yerlerde tensip edecekleri memurları tevkil edebilirler ve kendilerinde icabına göre istedikleri komisyonlarda bulunabilirler.

Komisyonların büyük çiftçileri tespit için varacağı toplantılarda ticaret odası yerine ziraat odalarınca kendi azalan arasından ve bulunmayan yerlerde belediyelerce hariçten ve ziraattan anlayanlar arasından seçilecek iki aza komisyona, iştirak eder.

Komisyon kararları ekseriyetle verilir, reylerde müsavet halinde reisin bulunduğu taraf tercih edilir.

SEKİZİNCİ MADDE -Komisyonlar, şirketlerin mükellefiyetlerini tespit ettikleri sırada şeriklerini de servetleri derecesini ve fevkalade kazançlarını, araştırarak bunların da mükellefiyetlerini takdir ederler.

DOKUZUNCU MADDE - Komisyonlar, muhtelif zümrelerin mükellefiyet derecelerini tespit için on beş gün içinde intaç ile mükelleftirler. Bu müddet zarfında işini bitiremeyen komisyonların memur olmayan azası değiştirilerek yerlerine son mebus intihabında müntahibisani olanlar arasından belediye reislerince seçilecek dörder zat alınmak suretiyle komisyonların azası tamamlanır.

ONUNCU MADDE -Mükelleflerin tespiti sırasında komisyonlarca unutulmuş olanların isimleri komisyonların dağılmasından itibaren en geç iki ay içinde varidat dairelerince tespit olunarak 7'nci madde hükmü dairesinde yeniden teşkil edilecek komisyonlara bildirilir. Komisyonlar azami, on beş gün içinde bu mükelleflerin vergi miktarlarını kararlaştırmağa mecburdurlar.

4. Verginin Tebliğ ve Tahsili

ON BİRİNCİ MADDE - Komisyon kararları, şehir ve kasabalarda varidat dairelerinin kapılarına ve köylerde münasip mahallere, listeler yapıştirılmak suretiyle ilan ve tebliğ olunur.. Listelerin asıldığı, gündelik gazete çıkan yerlerde gazetelerle ve gündelik gazete çıkmayan mahallerde belediye tellalları marifetiyle halka ayrıca haber verilir.

Komisyon kararları nihai ve katı mahiyette olup bunlara karşı idari ve adli kaza mercilerinde dava açılmaz. Ancak bir mükellef namına aynı mükellefiyet mevzuundan dolayı mükerrer vergi tarh edilmiş olduğu takdirde bunlardan en yüksek olanı ipka edilerek diğerleri tarhiyatı yapan komisyonların vazife gördüğü mahallerin en büyük malmemuru tarafından mükelleflerin müracaatı üzerine silinir.

ON İKİNCİ MADDE -Mükellefler vergilerini, talik tarihinden itibaren on beş gün içinde malsandığına yatırmağa mecburdurlar.

On beş günlük müddetin geçmesini beklemeden mahallin büyük malmemuru, lüzum gördüğü mükelleflerin menkul ve gayrimenkul mallarıyla alacak, hak ve menfaatlerinin ihtiyaten haczine karar verebilir.

On beş günlük müddet içinde yatırılmayan vergilerin, Tahsili emval kanununa tevfikan tahsiline

tevessü edilmekle beraber vergi miktarına müddetin dolmasından itibaren birinci hafta için yüzde bir ve ikinci hafta için yüzde iki zammolunur.

Taluk tarihinden itibaren bir ay zarfında borçlarını ödemeyen mükellefler borçlarını tamamen ödeyinceye kadar memleketin herhangi bir yerinde bedeni kabiliyetlerine göre askeri mahiyeti haiz olmayan umumi hizmetlerde veya belediye hizmetlerinde çalıştırılırlar. Ancak üçüncü maddenin son fıkrasında yazılı olanlardan ikinci maddedeki mükellefiyete tabi bulunanlarla kadınların ve elli beş yaşını mütecaviz erkeklerin borçları hakkında Tahsili emval kanunu tatbik edilmekle beraber bunlar çalışma mükellefiyetine tabi tutulmayabilirler. Bu fıkra hükmüne göre çalıştırılanlara verilecek ücretin yansı borçlarına mahsup olunur.

Çalışma mecburiyetinin tatbik tarzı Hükümetçe hazırlanacak bir talimatname ile tayin olunur.

Birinci fıkrada yazılı on beş günlük müddet içinde vergilerini vermeyen mükellefler, aynı müddet zarfında vergileri miktarınca Hazine bono ve tahvilatı veya banka teminat mektubu tevdi ettikleri takdirde bu mükellefler hakkında Tahsili emval kanununun ve çalışma mecburiyetinin tatbiki bir ay müddetle geri bırakılabilir.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE - Kolektif ve komandit şirketlere ait vergilerin icabı halinde ortakların ve

komanditlerin şahsi mallarından istifası hususunda da Tahsili emval kanunu hükümleri tatbik olunmakla beraber ortak ve komanditler çalışma mecburiyetine de tabi tutulabilirler ve on ikinci maddenin ikinci fıkrası hükmü bunlar hakkında da tatbik olunur.

Bu madde ile on ikinci maddede yazılı karar ve muameleler kati olup bunlara karşı idari ve adli kaza mercilerinde dava açılmaz.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE -Varlık Vergisiyle mükellef tutulanların ikametgahlarında, gerek kendilerine ve gerek karı veya kocalarına veya kendileriyle birlikte oturan usul ve füruu ile kardeşlerine ait dükkân, mağaza, depo, ambar, fabrika ve imalathanelerde veya bunlara benzer yerlerde bulunan bütün menkul mallarla tapuda veya vergide bunlardan herhangi biri namına kayıtlı olan gayrimenkul mallar bu kanun mucibince alınacak vergi ve zamların kanuni teminatı hükmünde olup bu malların satılmasında da Tahsili emval kanunu hükümleri tatbik olunur. Verginin teminatını teşkil eden bu mallardan mükellefin kendisine veya karı ve kocasına ait olanlar hariç olmak üzere diğer mallar üzerine komisyonlarca verginin takdir ve tespiti tarihinden itibaren bir sene zarfında ayrıca haciz konmadığı takdirde bu mallar üzerindeki teminat hükmü sona erer.

Mükelleflerin zilyetliği altında veya yukarıda yazılı mahallerde bulunan menkul mallara müteallik satış, temlik ve rehin iddiaları muteber sayılmaz ve bu nevi

mallar hakkında dermeyan olunacak istihkak iddiaları dinlenemez.

Bu kanunun neşrinden mukaddem başlamış olan ve bir ilama veya bu hüküm ve kuvvette noterlikçe tanzim edilmiş mukaddem tarihli resmi bir senede müstenit olmayarak yapılmış bulunan takip neticesinde icra dairelerince konulmuş olan ihtiyati ve icrai hacizler bu teminat hükmüne halel vermez. Bu hacizler ancak vergi alacağının tahsilinden sonra bir bakiye kaldığı takdirde bu kısım hakkında infaz olunur.

Gayrimenkullerin satışında bunların varlık vergisi mükellefiyeti ile ilişkisi olmadığı alakalı varidat dairesince tasdik edilmedikçe tapu daireleri tescil yapamaz. Yapılan tesciller hükümsüz sayılır.

6. Müruruzaman

ON BEŞİNCİ MADDE -9 ve 10'uncu maddelerde yazılı müddet ve şartlar içinde tarh edilmeyen vergiler, bu müddetler geçtikten sonra yeniden tarh ve tahsil edilemez.

Bu kanun mucibince tahakkuk ettirilmiş olan vergiler 1943 mali yılından itibaren beş yıl sonra tahsil olunamaz. Verginin tahsili için yapılacak her nevi takip muameleleri, müruruzamanı keser.

7. Mer'iyet Maddeleri

ON ALTINCI MADDE - Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ON YEDİNCİ MADDE - Bu kanunun hükümlerini yürütmeye İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

11 teşrinisani 1942

VARLIK VERGİSİ KANUNUNA EK KANUN

Kanun No: 4501

Kabul Tarihi: 17.9.1943

Resmi Gazete: 21 .9-1943 - 5513

BİRİNCİ MADDE - 11.XI. 1942 tarih ve 4305 sayılı kanunun ikinci maddesinde yazılı mükelleflerden; vergilerini ödemeyecekleri tahakkuk eden hizmet erbabıyla gündelik gayri safi kazançları üzerinden kazanç vergisine tabi mükelleflerin tahsil edilmemiş bulunan borçlarını terkine Maliye vekili yetkilidir.

İKİNCİ MADDE -Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

ÜÇÜNCÜ MADDE -Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

EK 3: TOPRAK MAHSULLERİ VERGİSİ

T.C.
MALİYE VEKALETİ
Vasıtasız Vergiler U. Müdürlüğü

4553 Numaralı
Yeni Toprak Mahsulleri Vergisi Kanun ve Tali-
matnamesi

Toprak Mahsulleri Vergisi Kanunu

Kanun No: 4553
Kabul tarihi: 26.4.1944
Neşri tarihi: 28.4.1944

BİRİNCİ FASIL: VERGİNİN MEVZUU VE İSTİSNALARI

Madde 1 -Türkiye'de yetiştirilen ve bağlı (1) numaralı cetvelde yazılı bulunan toprak mahsulleri ile ipek kozası bu kanunda yazılı esaslara göre Toprak Mahsulleri Vergisine tabidir.

Madde 2 -Aşağıda yazılı mahsuller bu vergiden müstesnadır:

A) Şehir ve kasabalarla köylerde bulunan ve bina vergisi tatbikatında bina mütemmimatmından sayılan avlu ve bahçelerde yetiştirilen mahsuller;

B) Zati ihtiyaçlar için yetiştirilen bağ ve bahçe mahsulleri;

C) Umumi, mülhak, hususi bütçelerle idare edilen teşekkül ve müesseselerle belediyelere ait olup; ziraatin ıslahı ve gelişmesi için kurulan tohum istasyonlarında, numune fidanlıklarında, numune ve deneme tarlalarında, numune ve üretme çiftliklerinde, haralarda ve kombina işletmelerinde yetiştirilen mahsuller;

D) Umumi menfaatlere hadim cemiyetlerin, okulların ve hastanelerin münhasıran kendi ihtiyaçları için sarf edilmek üzere yetiştirdikleri mahsuller;

E) İş esası üzerine kurulmuş olan ceza ve ıslah evlerinde mahkûmların yetiştirdikleri mahsuller.

İKİNCİ FASIL: MÜKELLEF VE TEKLİF YERİ

Madde 3 -Toprak Mahsulleri Vergisi, vergiye tabi mahsullerin idrak zamanındaki sahibinden alınır.

Bu kanunun tatbikatında, arazinin ve ipek kozasının zilyedi mahsulün sahibi sayılır.

İştirakli icar veya işletmelerde, malsahibi ile kiracı veya ortak mahsulden aldıkları hisseler nisbetinde vergi ile mükelleftirler. Vergi, işletmeyi idare edenden alınır. Şu kadar ki bu mükelleflerden her biri, verginin ödenmesinden müteselsilen mesuldür.

Madde 4 - Toprak Mahsulleri Vergisi, mahsulün elde edildiği kaza varidat dairesince tarholunur.

ÜÇÜNCÜ FASIL: MATRAHIN TAYİNİ VE VERGİNİN TARHI

Madde 5 - Verginin matrahı aşağıdaki maddelere göre tâyin olunan mahsul miktarı veya kıymetidir.

Madde 6 - Mükellefler veya namlarına hareket edenler, şehir ve kasabalarda belediyeler, köylerde muhtar ve ihtiyar meclisleri nezdinde açılmış olan beyan cetvellerine:

- A) Ekim yerlerinin ve bahçelerinin mevki, vasıf ve mesahalarını;
- B) Ektikleri tohum miktarını ve nevilerini;
- C) Kullandıkları ziraat vasıtalarını;
- D) Bahçe ve zeytinliklerdeki ağaç sayısını;
- E) Böcekhanelerin yerini ve açtıkları tohum kutusu adedini;

Kaydettirmek suretiyle beyanda bulunmağa ve beyanlarını imzalamaya veya işaretleriyle tevsika mecburdurlar. Belediyeler ile muhtar ve ihtiyar meclisleri bu beyanların doğruluğunu araştırmak ve eksik veya yanlış bildirilen malûmatı cetvellerde

göstermekle mükelleftirler. Mesahası yapılmamış veya mesahası sahibi tarafından bilinmeyen yerlerde mesaha tahmini ve sayılması müşkül olan yerlerde ağaç miktarı, takribi olarak beyan edilebilir.

Madde 7 - Beyan cetvellerinin bir sureti, kayıtlar kapandıktan sonra şehir, kasaba ve köylerin münasip bir yerine asılarak bir hafta müddetle ilân olunur. Mükellefler beyanlarda gördükleri eksik ve yanlışları bu müddet zarfında şehir ve kasabalarda belediyelere, köylerde muhtar ve ihtiyar meclislerine bildirebilirler. Bu merciler tarafından yapılan tahkikat neticesinde icap ettiği takdirde cetvelde değişiklik yapılır.

Madde 8 -Altıncı maddede gösterilen beyan cetvellerine kayıt zamanları, istihsal mıntakalarına ve mahsul nevilerine göre, Maliye Vekâletince tâyin olunur.

Madde 9 -Şehir ve kasabalarda belediyeler, köylerde muhtar ve ihtiyar meclisleri beyan cetvellerinin bir suretini alıkoyarak asimi resmî mühür ve imzalarıyla tasdik ve 7'nci maddede yazılı ilan müddetini takip eden hafta içinde bağlı oldukları varidat dairesine makbuz mukabilinde teslim ederler.

Beyan cetvellerinde kayıtlı malûmat, Maliye Vekâletince tespit edilecek şekilde tahminin yapılmasından evvel kontrol edilebilir.

Madde 10 -Vergiye tabi mahsullerin miktarı (ipek kozası hariç) her şehir, kasaba ve köy veya çiftlik bir birlik addolunarak her birlik için aşağıdaki maddelerde yazılı hükümler dairesinde ayrı ayrı tahmin olunur. Şehir ve kasabalarda mahalle veya bölge itibariyle müteaddit birlikler kurmağa mahallin en büyük mülkiye memuru salahiyetlidir.

Bu kanunda çiftlik tâbiri ile, şehir, kasaba ve köy dışında müstakil binaları ve tesisatı bulunan ve ötedenberi kendilerine mahsus adlarla anılan işletmeler kastolunmuştur.

İpek kozasının miktarı her mükellefe ait beyanın 9'uncu maddenin son fıkrası mucibince kontrol edilmesi suretiyle tespit olunur. Şu kadar ki, bu vergiyi lüzum görülen yerlerde mahnaklarda almaya maliye vekili mezundur.

Madde 11 - Bu kanunun tatbikinde:

A) Şehir, kasaba ve mahalle birlikleri için birliğe dahil mükellefler arasından belediye encümeninin seçeceği bir zat;

B) Köylerde muhtar veya ihtiyar meclisi azasının aralarından seçecekleri bir zat;

C) Çiftliklerde çiftliği fiilen işleten veya çiftlik sahiplerinin adamlarından biri;

Birliklerin mümessilliği vazifesini ifa ederler.

Meşru mazeret sebebiyle mümessilin bulunamaması halinde yerine geçmek üzere ayrı; şekilde bir yedek mümessil seçilir.

Madde 12 - Her vilâyet ve kaza merkezinde bir tahmin komisyonu bulunur.

Tahmin komisyonu vilâyet merkezinde valinin veya tensip edeceği bir zatın, kazada kaymakamın reisliği altında aşağıda yazılı kimselerden teşekkül eder:

1- Mahallin en büyük malmemuru;

2- Ziraat müdürü veya memuru, yoksa ziraat muallimi, o da yoksa çiftçi mallarını koruma meclisince kendi âzası arasından seçilecek bir zat;

3- Memurlar arasından en büyük mülkiye âmiri tarafından seçilecek bir zat;

4- Vilâyet umumi meclisi daimi encümenince vilâyet umumi meclisi âzasından seçilecek bir zat;

5- Belediye encümenince belediye azalan arasından seçilecek bir zat;

6-Ziraat odası, ziraat odası bulunmayan yerlerde ticaret odası, o da yoksa belediye encümenince ziraat erbabı arasından seçilecek iki zat.

4'üncü ve 5'inci bendlerde yazılı azalar tercihan ziraat erbabı arasından seçilir.

Madde 13 - Tahmin komisyonlarının vazifeleri şunlardır:

- A) Mahsulün nev'i itibariyle mükellefiyetin miktarını tespit etmek;
- B) Vukuf heyetlerini teşkil ve vazifeye sevk etmek;
- C) Hakem heyetlerinin vazife göreceği mıntakaları tâyin etmek;
- D) 21 ve 22'nci maddelerde yazılı itirazları tetkik ederek karara bağlamak.

Madde 14 -Tahmin komisyonları mahsul beyannamelerinin verileceği tarihleri tespit ve birlikleri mahsul beyanına davet eder.

Bu tarihler mahsulün nev'i itibariyle verimini isabetle tahmine imkân hasıl olacak zamana göre tâyin olunur.

Madde 15 - Mahsul beyannameleri:

- A) Şehir ve kasabalarda belediye reisi veya tevkil edeceği zat ve belediye encümenince belediye meclisi azalan arasından seçilecek üç zat ile birlik mümessili (ziraat erbabı tercih olunur);
- B) Köylerde muhtar ve ihtiyar meclisi;
- C) Çiftliklerde birliğin mümessili; tarafından hazırlanır.

Beyannamelere her mükellefin ekle edeceği miktar dercolunarak yekûn itibariyle birliğin mahsul miktarı tespit olunur.

Mükelleflerden her biri beyannamenin kendisine ait kısmının hizasına imza veya, işaretini koyar ve varsa itirazını kaydeder.

Mahsul beyannameleri birlik mümessilleri tarafından tahmin komisyonuna makbuz mukabilinde tevdi olunur.

Madde 16 - Her kazada üçer kişiden mürekkep lüzumu kadar vukuf heyeti kurulur. Vukuf heyetinin azalan biri memur ikisi ziraat erbabından olarak tahmin komisyonunun teklifi üzerine mahallin en büyük mülkiye âmiri tarafından tâyin olunur. Ziraat erbabının iş sahibi ve umumun güvenini kazanmış olanlar arasından seçilmesi şarttır.

Vukuf heyetlerine seçilenler vazife görürken doğruluktan ayrılmayacaklarına dair tahmin komisyonu huzurunda aşağıdaki şekilde yemin ederler:

"Bana verilen bu vazifeyi görürken doğruluktan ayrılmayacağıma, hatıra ve gönüle bakmıyacağıma, devletin ve vatandaşın hakkını bir tutarak koruyacağıma Allahım, namusum ve vicdanım üzerine yemin ediyorum."

Madde 17 - Vukuf heyetleri 14'üncü maddede yazılı zamanlarda tahmin komisyonunca kendile-

rine tertip edilen birliklere gidip istihsal yerlerini dolaşarak her birliğin fiilen elde edebileceği mahsullerin miktarını tahmin ederler.

Tahmin esnasında istihsal yerlerinin mevki, vasıf ve mesahaları ve verim kabiliyetleri gözönünde bulundurulur.

Vukuf heyetleri mahsul miktarı hakkında yaptıkları tahminlerin neticelerini birer mucip sebepli raporla tahmin komisyonuna bildirmeğe mecburdurlar.

Madde 18 -Tahmin komisyonları tarafından mahsulün tahmin ve mükellefiyetin tespitinde:

A) 6'ncı madde mucibince mükellefler tarafından yapılan beyanlar;

B) İstihsal yerleri ve mahsul vaziyeti hakkında mahallerinde Mâliyece yaptırılmış olan tetkik ve kontroller;

C) 15'nci madde mucibince verilen mahsul beyannameleri;

D) Vukuf heyetlerince yapılan tahminlere ait raporlar ve mahsulün hakiki miktarını tespite yarayan diğer karineler; nazara alınır.

Tahmin komisyonu lüzumu halinde 22'nci maddeye tevfikan yeni bir tetkikin yapılmasına karar verebilir.

Madde 19 -Her birliğe ait mahsulün tahmini ve mükellefiyetin tespiti sırasında o birliğin mümessili

tahmin komisyonunda hazır bulundurulur.

Birlik mümessilleri kendilerine yapılan yazılı tebliğe rağmen komisyonun davetine vaktinde icabet etmedikleri takdirde mahsulün tahmini ve mükellefiyetin tespiti bunların gıyabında yapılır.

Tahmin komisyonunun kararları en büyük mal-memuruna ve birlik mümessiline yazı ile tebliğ olunur.

Madde 20 - Müstahsillerin imza veya işaretlerini itirazsız olarak ihtiva eden cetvele müsteniden birliğin verdiği mahsul beyannamesinde gösterilen miktar, tahmin komisyonlarınca olduğu gibi kabul edildiği ve malmemuru tarafından da itirazda bulunulmamış olduğu takdirde birliğe dâhil müstahsillerin mükellefiyetleri katilemiş olur.

Madde 21 - Tahmin komisyonlarınca yapılan tetkik neticesinde tespit edilen mükellefiyet miktarı birlik tarafından verilen mahsul beyannamesinden fazla olduğu takdirde birlik mümessili mensup olduğu birliğin müstahsillerine köylerde ihtiyar meclisi, şehir ve kasabalarda 15'inci maddede yazılı heyet huzurunda bu fazlalığı bildirir ve münasip vasıtalarla ilân eder. Müstahsiller komisyonca tespit edilen miktarı, uygun görürlerse imza ve işaretleriyle tasdik edecekleri cetvel beş

gün içinde mümessiller tarafından komisyona gönderilir. Bu suretle komisyonun tespit ettiği mükellefiyet katileşir.

Yukardaki fıkrada yazılı müddet içinde muvafakati mutazammın bir cetvel gönderilmez veya komisyona birlik veya mükellef müstahsil tarafından itirazda bulunulmazsa komisyonca ittihaz edilen karar katileşir.

Madde 22 -Tahmin komisyonlarınca tespit edilen mükellefiyet miktarına karşı kararın tebliğinden itibaren beş gün zarfında:

- A) Mahallin en büyük malmemuru;
- B) Birlik namına mümessiller;

Tahmin komisyonu nezdinde itiraz edebilirler.

Gerek bu iki halde ve gerekse 15'inci madde mucibince mahsul beyanına ait cetvelin tanzimi sırasında veya 21'inci madde hükümleri dâhilinde müstahsiller tarafından vaki itiraz üzerine tahmin komisyonları karar vermeksizin o birliğe bir hakem heyeti göndermeğe mecburdurlar. Hakem heyeti tetkik mevzuu olan sahaya evvelce gitmemiş olan vukuf heyetlerinden biri olur.

Hakem heyeti tetkikatını, köylerde muhtar ve ihtiyar meclisi, şehir ve kasabalarda 15'inci maddede yazılı heyet huzurunda itiraz edenlerin ve

diğer müstahsillerin de iştirakiyle alenen icra eder.

Bu tahkikat neticesinde müstahsillere ve birliğe ait mükellefiyet miktarını yeniden ve katî olarak karara bağlar.

Şu kadar ki bu suretle tespit edilen miktar evvelce mahsul beyannamesinde yekûn itibariyle gösterilen miktardan aşağı olamaz.

Madde 23 -Şehir ve kasabalarda belediyeler, köylerde muhtar ve ihtiyar meclisleri, çiftliklerde çiftliğin salahiyyetli adamları vergiye tâbi mahsullerin yetiştiği yerleri, kontrol ile vazifeli memurlara, tahmin komisyonunun gönderdiği heyetlere göstermeğe ve bunların isteyeceği lüzumlu malûmatı vermeğe mecburdurlar.

Madde 24 - İtirazlar üzerine yapılacak tetkikler ziraat işlerini durdurmaz.

Madde 25 - Bu kanunun hükümleri dairesinde yapılacak tebligatla davet edilen mükellefler veya namlarına hareket edenler mahsul beyannamelerinin veya 21'inci maddede yazılı cetvellerin tanzimi sırasında hazır bulunmadıkları takdirde, bu mükelleflerin elde edecekleri mahsul miktarı şehir ve kasabalarda 15'inci maddede yazılı heyet, köylerde muhtar ve ihtiyar meclisi tarafından gıyaplarında tespit edilerek mahsul beyânnamelerine veya 21'inci maddede yazılı cetvellere kaydolunur.

Mücbir sebeplere binaen gelmeyen veya yerine bir

kimse gönderemeyenlerin itiraz hakkı mahfuzdur.

Madde 26 -Bu fasılda yazılı hükümler afyon, pamuk, pancar, tütün, antepfıstığı, fındık, kuru incir ve kuru üzüm mahsulleriyle verginin mahnaklarda alınması Maliye Vekâletince kararlaştırılan yerlerde ipek kozası hakkında tatbik edilmez.

DÖRDÜNCÜ FASIL: VERGİNİN NİSBETİ

Madde 27 - Verginin nisbeti % 10'dur.

BEŞİNCİ FASIL: VERGİNİN TAHSİLİ

Madde 28 - Bağlı (2) numaralı cetvelde yazılı mahsullerin vergisi aynen, diğerlerinin vergisi nakden tahsil olunur.

Madde 29 - Mükellefler aynen ödemeğe mecbur oldukları vergilerini, mahsulün nev'i itibariyle tahmin komisyonlarınca tâyin edilecek tarihlerde teslim yerlerine kendi vasıtalarıyla getirerek teslim etmeğe mecburdurlar. İcabında teslim müddetini uzatmağa Maliye Vekili mezundur.

Madde 30 -Tahmin komisyonları, vergisi aynen alınacak mahsullerin vasıflarını tâyin ve bu mevzuda hasıl olacak ihtilâfları hal ve intaç ederler.

Madde 31 - Aynen alınan vergilerin teslim yerleri her mahalle, köy ve çiftlik için en yakın ve elverişli olmak

üzere tespit edilir.

Teslim yeri mahsulün istihsal mahallinden 25 kilometreden fazla mesafede bulunduğu takdirde, fazlası için kilometre başına kiloda üç para; hesabıyla nakliye ücreti verilir. Teslim yerlerinde mükellefe her hangi bir masraf yükletilemez.

Madde 32 - Vergileri nakden alınacak mahsullerin vasatı rayiç fiyatları her sene vilâyet ve kaza merkezlerinde belediye meclisleri tarafından takdir olunur. Belediye meclisinin toplantı halinde bulunmadığı zamanlarda bu fiyatları belediye encümenleri takdir ederler.

Borsada kayıtlı mahsuller için takdir edilecek fiyatlar borsa fiyatlarının % 95'inden aşağı olamaz. Borsa bulunmayan istihsal yerleri için, en yakın mahal borsa fiyatlarının % 95'i esas tutulur ve oraya kadar olan nakliye masrafları mahalli belediyelerce takdir olunarak bunlardan düşülür.  

Madde 33 -Varidat daireleri, vergisi nakden alınacak mahsullerin mükellef itibariyle istihsal miktarlarını gösteren cetvellerin kendilerine tevdiinden itibaren bir ay içinde 32'nci madde mucibince takdir edilen rayiç fiyatlar üzerinden mükelleflerin vergilerini hesap ve tekâlif cetvellerini köy ve mahallelerin münasip yerlerine astırmak suretiyle ilân ederler.

Madde 34 -Nakden alınacak vergi mahallî icaplara göre Maliye Vekâletince tâyin edilecek tarihlerde iki taksitte tahsil olunur.

Madde 35 - Afyon, pamuk, pancar, tütün, antepfıstığı, fındık, kuru incir ve kuru üzüm mahsullerinin vergisi aşağıda yazılı şekillerde tarh ve tahsil olunur:

A) Toprak Mahsulleri Ofisi ve Türkiye Şeker Fabrikaları Türk Anonim Şirketi satın aldıkları afyon ve pancar mahsullerine ait vergileri müstahsilere ödeme yaptıkları sırada bunların alacaklarından kesmek suretiyle tahsil ederler.

B) Tütün mahsulüne ait vergi, tütün satıldıkça satış bedeli üzerinden hesap edilerek 3437 sayılı Tütün İhisarı Kanununun 58'inci maddesinin 2 numaralı bendine tevfikan ve İhisarlar İdaresinin alacakları ile birlikte bu idare tarafından tahsil olunur.

C) Pamuk mahsulünün vergisi çırçır fabrikalarına gelen koza ve kütlüler (Çiğitliler) çırçırlandıktan sonra elde edilen pamuktan 27'nci maddede yazılı nispet dâhilinde aynen alınır.

D) Antepfıstığı, fındık, kuru incir ve kuru üzüm mahsullerinin vergisi, bu mahsuller memleket dışına çıkarılırken gümrüklerde ihraç olunan miktar üzerinden tahakkuk ettirilerek ihracatçılardan nakden ve % 11 olarak alınır. Bu fıkrada yazılı vergilerin hesaplanmasında her on beş günde bir ihraç yerinin borsasından, borsa bulunmayan yerlerde en yakın mahal borsasından alınacak vasati fiyatların % 95'i esas tutulur.

"A" ve "B" fıkraları mucibince her ay tevkif ve tahsil

olunan vergiler ertesi ayın, 20'nci günü akşamına kadar mal dairelerine yatırılır.

"C" fıkrası mucibince aynen alınan pamukların teslim edileceği yerler Maliye Vekâletince tâyin olunur.

Madde 36 - İpek kozasının vergisi mahnaklarda alındığı hallerde bunun cibayet şekli Maliye Vekâletince tespit olunur.

ALTINCI FASIL: MÜEYYİDELER

Madde 37 - 6'ncı maddede yazılı istihsal yerlerini kasten eksik veya yanlış beyan edenlerin beyan harici kalan istihsal yerlerine isabet eden vergi kısmına % 50 zammolunur.

Madde 38 - Aynen alınan vergilerden zamanında teslim edilmeyenler ile taksit müddetleri içinde ödenmeyen nakdî vergi borçları % 10 zam ile tahsil olunur. Şu kadar ki aynen alınan vergilerde mahsulün müddeti içerisinde teslim yerine getiril- eliği halde teslim alınmadığı tevsik olunursa, bu zam alınmaz.

Verginin aslı ile zamlarının tamamı veya bir kısmı aynen tahsil olunmadığı takdirde ödenmemiş olan kısım belediyelerce tâyin edilecek rayiçler üzerinden bir kat fazlasıyla nakden alınır.

Madde 39 - 35'inci maddenin (A) ve (B) fıkralarında yazılı vergileri tevkif ve tahsil etmeyen veya tahsil ettikleri vergileri vaktinde mal sandığına yatırmayan

müessese ve idarelerden bu vergiler % 10 zam ile tahsil olunur.

Madde 40 - Fabrikalara gelen pamukların vergisini tevkif etmeyen veya tevkif ettikleri vergileri kendilerine yapılacak tebliğ tarihinden itibaren bir hafta zarfında 35'inci maddede yazılı mahallere teslim etmeyen çırçır fabrikalarından bu vergi, belediye encümenlerince takdir olunacak âzami rayiç üzerinden ve bir kat zam ile tahsil olunur.

Tevkif ettikleri vergileri kayıtlarda göstermeyen çırçır fabrikalarından bu vergi, yukarı ki hükümler dairesinde nakden ve iki kat fazlasıyla tahsil olunur.

Madde 41 -Vaktinde ödenmeyen vergi borçları hakkında Tahsili Emval Kanunu tatbik olunur. Bir sahada vergiye tabi mahsul bu kanunun 3'üncü maddesine göre hakiki mükellefinin adına yazılmamış olsa dahi vergiye karşı teminat hükmündedir.

Madde 42 - İtirazlar ödeme zamanı gelmiş olan vergilerin tahsilini durdurmaz.

İtiraz halinde, aynen ödenmesi lâzımgelen vergiler, itiraz neticesine kadar saklanmak üzere, köylerde ihtiyar meclisine, şehir ve kasabalarda belediyenin tâyin edeceği yediemine tevdi edilebilir.

Madde 43 - 17 ve 20'nci maddelerde yazılı tahminler yapıldıktan sonra mahsul istihsal olununcaya kadar geçen müddet zarfında sel, dolu, kuraklık, samyeli, muzur haşarat, bulaşıcı hastalıklar gibi önlenmesi

müstahsilin elinde olmayan sebepler dolayısıyla, mahsulün en aşağı dörtte bir nispetinde ziyaa uğradığı mükellefin yazılı müracaatı üzerine mahallin en büyük mülkiye amirliğince yapılacak tetkikat ile sabit olduğu takdirde ziyaa uğrayan mahsullere ait vergiler Maliye Vekâletinin müsaadesiyle zarar derecesine göre kısmen, zarar derecesi % 75'ten fazla ise tamamen terkin olunur.

Madde 44 - Mütaakip mahsul yılına kadar tarhedilmeyen vergilerin asıl ve zamları aranmaz.

Katileştiği tarihi takip eden malî yıldan itibaren üç sene zarfında tahsil edilmeyen vergilerin asıl ve zamları müruru zamana uğrar.

35'inci maddede yazılı mahsullere ait vergilerin tahakkuk ve tahsil müruru zaman müddeti verginin ödenmesi icap eden tarihi takip eden malî yıldan itibaren üç senedir.

YEDİNCİ FASIL: CEZALAR

Madde 45 - Bu kanunun 6'ncı maddesinde yazılı malûmatı beyan cetvellerine kaydedilmek üzere eksik veya yanlış olarak bildirenlerin beyanlarını, hakikata uygun olmadığını bilerek tasdik eden vazifeliler hakkında üç aydan üç seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Birinci fıkrada yazılı fiil, vazifelilerin şahıslarına ait beyanlara taallûk ettiği takdirde verilecek hapis cezası altı aydan aşağı olamaz.

Madde 46 - Bu kanuna tevfikân teşkil edilen vukuf ve hakem heyetlerinde vazife alanlardan birliklere ve mükelleflere ait mahsul miktarını tahmin ve mükellefiyeti tespit hususlarında garaz veya siyanet gibi hususi maksatlarla vazifelerini suiistimal edenler hakkında altı aydan üç seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Madde 47 - 45 ve 46'ncı maddelerde yazılı fiilleri işleyenlerden memur olanların vilâyetlerde valiler, kazalarda kaymakamlar tarafından derhal eli işten çektirilir. Memur olmayanların da bu kanuna göre aldıkları vazifelere son verilir.

Beyan cetvellerini veya mahsul beyannamelerini tanzim ve teslim etmekte ihmali görülen veya 23'üncü maddede yazılı vazifeleri yapmayan muhtar ve ihtiyar meclisi âzasiyle şehir ve kasabalarda

belediyelerce mahalle işlerine tavzif edilmiş olanların aynı makamlar tarafından eli işten çektirilir. Vilâyetlerde valiler, kazalarda kaymakamlar eli işten çektirilen muhtarın yerine bir diğeri, yedeği olmayan ihtiyar meclisi âzâlıklarına münasip gördüklerini vekil olarak tâyin ederler.

SEKİZİNCİ FASIL: SON HÜKÜMLER

Madde 48 - Başta valiler olmak üzere bilûmum idare âmirleri bu kanunla tahmin komisyonlarına ve diğeri heyet ve memurlara verilen vazifelerin iyi bir tarzda yapılmasından, mahsul miktarının tahmininden ve vergilerin tahsiline ait işlerden birinci derecede mesuldürler.

Madde 49 -Bu kanunun tatbikında kullanılacak memur ve müstahdemlere ait kadrolar İcra Vekilleri Heyetince tespit olunur.

Bu kadrolara dâhil memurlar 3656 sayılı kanunun 19'uncu maddesi hükmüne tabidirler. Bu kadrolarda çalıştırılacak emeklilerin tekaüt maaşlarına hâlel gelmez.

Madde 50 -Valiler ve kaymakamlar vukuf heyetlerinde çalışmak üzere mıntakaları dahilindeki umumi, hususi, mülhak bütçeli daire, müessese ve teşekküllerin, belediyelerin ve 3659 sayılı kanuna tâbi müesseseler ile teşekküllerin memur ve müstahdemlerini tavzif

edebilirler. Şu kadar ki, adliye memurlarının çalıştırılabilirmeleri mahallî Cumhuriyet Müddeiumumilerinin muvafakatına bağlıdır.

Madde 51 -Tahmin komisyonu âzalarıyle vukuf heyetlerine seçilen memurlara ve ziraat erbabına beş liradan aşağı olmamak üzere Maliye Vekâletince mıntakalara ve vazifelere göre tâyin edilecek miktarda yevmiye verilir.

Madde 52 - Bu kanuna göre vazife alanlardan kontrol ve tahmin işlerinde çalışanlara ücret ve yevmiyelerinden maada vazife sebebiyle ihtiyar ettikleri hakiki yol masrafları da verilir.

Madde 53 - Köylerde muhtar ve ihtiyar meclisi âzasından, şehir ve kasabalarda 15'inci maddede yazılı kimselerden bu kanunla kendilerine verilen vazifeleri liyakat ve başarı ile ifa edenlere 100 lirayı geçmemek üzere Maliye Vekâletince takdir edilecek bir ikramiye verilir.

Birinci fıkrada yazılı kimselerden bu Kanundaki mecburiyetlere riayet etmeyenlerle mükellef haklarının ziyama sebebiyet verenlere ikramiye verilemez.

Madde 54 - Vergi olarak aynen alınan mahsullerin tesellüm işleri Maliye Vekâletince tensip edilen teşekküllere yaptırılabilir.

Bu kanunun tatbikına ait her türlü ücret ve masraflara kifayet edecek tahsisat miktarını, işleyen yıl Maliye bütçesinde açılacak hususi bir fasla kaydederek

ödemeğe Maliye Vekili mezundur.

Madde 55 -Bu kanunun tatbiki dolayısıyla kullanılacak her türlü evrak ve senetler Damga ve Tayyare resimlerinden muaftır.

Madde 56 - 4429 sayılı Toprak Mahsulleri Vergisi Kanunu ve 4503 sayılı Toprak Mahsulleri Vergisi kanununa ek kanun kaldırılmıştır.

Madde 57 - Bu kanunun tatbikında tahakkuk eden vergilerin kilo kesirleri hafzolunur.

Muvakkat Madde 1 - 1943 ve daha evvelki senelere ait olup da henüz gırgırlanmamış olan pamuklardan Çırçır fabrikalarında ve aynı senelere ait antepfıstığı, fındık, kuru incir, kuru üzüm mahsullerinden ihraç sırasında vergi alınmaz.

Birinci fıkrada yazılı pamukların sahipleriyle ellerinde yüz kilodan fazla antepfıstığı, fındık, kuru incir, kuru üzüm bulduranlar bu mahsullerden ellerinde mevcut miktarları ve bunların nerelerde, bulunduğunu kanunun neşrinden itibaren bir ay içinde bağılı oldukları varidat dairesine bir beyanname ile bildirmeğe mecburdurlar. Yapılan kontrolde beyannamelerinde fazla mal gösterdikleri veya hakikat hilafı beyanda buldukları anlaşılmal hakkında bu suretle temin edebilecekleri menfaat miktarının iki mislinden aşağı olmamak üzere para cezası hükmolunur.

Muvakkat Madde 2 -1942 ve daha evvelki mahsul senelerine ait afyon ve tütünler bu kanunun neşrinden

sonra satılsa da Toprak Mahsulleri vergisine tabi tutulmaz.

Muvakkat Madde 3 - 4541 sayılı kanuna tevfikân şehir ve kasabalarda muhtarlık teşkilatı yapıldıkça bu kanunun 6, 7, 9 ve 23'üncü maddelerinde belediyelerin mahalle işleriyle tanzif ettiği kimselere ait vazifeleri muhtar ve ihtiyar heyeti görür.

Muvakkat Madde 4 -1943-1944 istihsal yılı içinde yer sarsıntısı yüzünden meskenleri tamamen yıkılan veya oturulamayacak derecede harap olan veyahutta çift hayvanları ölen mükelleflerin hububat mahsulleri üzerinden tahakkuk eden vergilerinden bin kilosu terkin olunur.

Madde 58 - Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

Madde 59 - Bu kanun 3780 sayılı Millî Korunma Kanununun tatbikına lüzum kalmadığının Hükümetçe ilân edildiği malî yılın sonunda meriyetten kalkar. Ancak henüz tahsil edilmemiş olan vergi asıl ve zamlarının tahsiline ve başlanmış olan takibata devam olunur.

Madde 60 - Bu kanunun tatbikına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

27 /4/ 1944

[1] NUMARALI CETVEL

Vergiye Tabi Toprak Mahsulleri

1- Hububat	Kaplıca
Akdarı	Kumdarı
Arpa	Kuşyemi
Buğday	Mahlût
Çavdar	Mısır
Çeltik	Yulaf
2- Bakliyat	Fındık
Kuru Bakla	Kendir (Tohum)
Kuru Bezelye	Keten (Tohum)
Kuru Börülce	Kuru İncir Kuru
Kuru Fasulye Kuru	Üzüm Narenciye
Mercimek Kuru Nohut	Pamuk
Pancar	
3- Diğer Mahsuller	
Afyon (Sakız)	Patates
Antepfıstığı	Susam
Ayçiçeği	Tütün
	Zeytin

1 Maliye Vekâleti'nce lüzum görülen yerlerde zeytin mahsulünün vergisi nakden veya beş kilo zeytinden bir kilo yağ hesabıyla yağ olarak tahsil olunabilir.